

CONAMENTUL

an . 28 Cor.
 um. . 14
 ună . 2.40
 de zi pentru Ro-
 străinătate pe
 40 franci.
 pentru oraș și
 comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Strada Deák Ferenc Nr. 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mulțămite publice și Loc
 deschis costă fiecare șir
 20 fileri.
 Manuscripte nu să înapo-
 iază.

Dela ușa cortului.

Un acces de paroxism ziarul co-
 rtului nostru național se dedă în
 arul său din urmă la înjurături de
 calitate care nu se întâlnește de-
 doar în ziarele de șantaj. Cititorii
 mărului" (cât ultraj, Doamne, în
 titlu!) vor fi avut astăzi cu toții
 esia repudiantelor spectacole dela
 cortului... Firește, e mult subț dem-
 noastră, să râvnim noua at-
 a organului „autorizat” și să
 borim în regiunile atât de infe-
 în cari caută azi o salvare pen-
 ropsita sa ființă...

non possum superos flectere,
 onta movebo” — și-a zis într-
 „autorizat”, iar acum, după
 ungi și zadarnice eforturi ce-a fă-
 ră ca să poată convinge pe ni-
 despre legitimitatea existenței lui,
 borit în adâncimile întunecate
 instinctelor, opintindu-se, ca într’un
 al desnădăjduirii, să captiveze
 mele patimei desfrânate aceste
 te desagreabile ale oamenilor...
 fi o dovadă despre un mare
 de corupție în viața noastră pu-
 dacă campania aceasta mai nouă
 mărului” ar putea să-și taie cale
 apele urite ale lui Acheron. Noi
 avem alte convingeri despre să-
 ea sufletească a lumii românești.
 rindă-și deci în liniște „Româ-
 răvurile — noi sântem incre-
 că ele nu vor putea să conta-
 morala noastră publică.

text pentru ieșirile sale urite de
 au dat „Românului”, cuvântările
 două iazme ale vieții noastre po-
 Mangra și Szegheszku. Tot omul
 menie ar fi așteptat, între impre-
 normale, o combatere zdrobi-
 din partea unui ziar care se ti-
 ste cu autorizația comitetului na-
 căci cuvântările celor doi tră-
 au fost aievea de un cinism și
 temeritate fabuloasă, care pot să
 buie, durere, nu numai la întări-
 retracterismului unguresc, ci și la
 ărea unei părți a publicului no-
 pe alocurea atât de expus unei
 ări din partea curentului ungu-

ă, ziarul comitetului ar fi ținut
 adinsul să spulbere efectul — fie
 de neînsemnat — al celor două
 ri de rușine, ar fi trebuit să arate,
 ales, perversitatea principiului pe
 sau brodat cuvântările trădatori-
 slatului național unguresc. Și nu
 prisos să accentueze necesita-
 ăpreună a menținerii — între ori-
 ăprejurări și cu risicul celor mai

grele jertfe, ce poate aduce un popor
 conștient — a principiului fundamen-
 tal în luptele noastre naționale: auto-
 nomia politică, căci ea este și numai
 ea poate să fie singura și absoluta
 garanție a dezvoltării noastre națio-
 nale în stat. În vremile noastre de decă-
 dere națională (decădere care se res-
 frânge, durere, chiar și din atitudinea
 comitetului față cu valorile noastre
 naționale de frunte, față cu scriitorii)
 socotim că nu e de loc un prisos de
 propagandă să trezești zilnic în con-
 știința obștească sacrosanctitatea ace-
 stui principiu. Căci conștiința unui po-
 por convins de sfințenia aspirațiilor
 sale naționale sintetizate de principiul
 autonomiei sale politice, va rămânea
 refractară întotdeauna pentru erezii po-
 litice atât de frivole ca cele debitate
 de cei doi irozii jalnici ai camerei un-
 gare. Ceea ce va fi de prisos să-i re-
 amintești zilnic unui popor pătruns de
 idealul său național, va fi lucrul asu-
 pra căruia stăruie azi mai dinadins
 ziarul comitetului: *îndreptățirea ex-
 clusivă a comitetului de a vorbi, cu
 potrivnicii politici, în numele parti-
 dului național-românesc din Ungaria.*

E cea mai firească și singura logică
 concluzie aceasta ce se poate scoate
 din principiul fundamental al existen-
 ței partidului nostru. Paginile acestui
 ziar, ale „Tribunii”, sânt o mărturie
 falnică a conștientizării cu care s’a
 propagat de aici credința pentru prin-
 cipiul autonomiei noastre naționale.
 Paginile acestui ziar, ale „Tribunei”,
 vor continua să fie și în viitor expre-
 sia cea mai curată a aspirațiilor noas-
 tre naționale, așa cum sânt înțelese
 ele de „înșasi rațiunea de a fi a unui po-
 por”, rațiune pe care o constituie propa-
 ganda scriitorilor și cugetătorilor ro-
 mâni, în înțelesul genuin al cuvântului.
 De aceea acest ziar, ziarul „Tribuna”,
 își va urma semeț calea sa tradițio-
 nală, menținându-se la un nivel cu
 mult mai superior decât ca să poată
 fi ajuns de bulgării de noroi ai duș-
 manilor lui inconștienți.

Și tot din același motiv vom trece
 cu un zimbet de compătimire peste
 inconștientele încercări de-a proiecta
 asupra coloanelor noastre stafia lui
 Mangra. Vom zimbi, văzând, de pildă
 ca în numărul din urmă al „Româ-
 nului”, rabulistica străvezie prin care
 compromițătorii comitetului național
 vor să stabilească o aparență de
 identitate între intențiile noastre de-a
 înălța comitetul la rolul de demnitate
 și conștientizate ce i-s’ar cuveni și în-
 tre intențiile herostratice ale haiduci-

lor noștri politici Mangra și Szegeszku.
 Vom zimbi, convinși că chiar și citi-
 torii „Românului” își vor da seama
 că propaganda ziarului nostru por-
 nește din izvorul străbun al vitalității
 românești, în vreme ce propaganda
 mizerabilă a transfugilor vine de pe
 cel mai îndepărtat tărâm de lumea
 noastră românească, de pe tărâmul
 dușmanilor noștri seculari. Își vor da
 seama până și cititorii „Românului”
 că dacă am găsit cu cale să criticăm
 somnolența comitetului național chiar
 și cu artificiiile ironiei, am făcut acest
 lucru în cea mai perfectă conștiință
 și în cea mai bună convingere, ba
 îndemnați chiar de-o temeinică ingri-
 țorare pentru interesele partidului no-
 stru național.

Că „am repudiat liniștiți certificatul
formal al apartinerii la partid”; că
 am avut curajul să constatăm „ne-
 existența” partidului; că am afirmat
 posibilitatea unei apărări a ideii na-
 ționale chiar contra „partidului”, că
 am spus despre comitet că e o „cor-
 porațiune platonice” și, în sfârșit, că
 am cutezat să reducem la ade-
 vărata ei valoare activitatea co-
 mitetelor noastre de până acuma,
 toate aceste „păcate” săvârșite de noi
 — a înțeles dintru început tot omul
 de bună credință — au fost săvârșite
 în legitima noastră temere de viitorul
 neamului românesc din Ungaria, care
 n’are decât o organizație politică-si-
 mulacru și care e condus politicește
 cu o dureroasă lipsă de avânt, ener-
 gie și — de ce ce ne-am siii să spu-
 nem adevărul? — de *pricepere*.

Da: putem repudia liniștiți certifica-
 tul *formal* al apartinerii la partid și
 noi luptăm pentruca să putem ob-
 ține un certificat real al apartinerii
 la un partid organizat. Da: un parti-
 d simulacru cum e al nostru, e un
 partid care în noțiunea curentă a al-
 tor popoare în situație oprimată de o
 putere atât de covârșitoare cum e cea
 ungurească — *nu există*. (Și aceasta
 era ordinea de idei în care am afir-
 mat neexistența partidului nostru).
 Da: pot să vie vremuri când idea na-
 țională trebuie susținută chiar contra
 partidului și e nespuse de dureros că
 unii membrii din comitet în pornirea
 lor de-a înstăpâni anarhia în viața
 noastră națională par a apropia în
 mod fatal aceste vremuri. (Sperăm însă
 că o reacțiune firească va însănătoși
 această corporațiune de-o răspundere
 atât de hotărâtoare pentru soarta nea-
 mului nostru). Și, în sfârșit, da: comi-
 tetul rămâne o corporațiune platonice

câtă vreme în loc să caute o reculegere a forțelor noastre naționale în scopul unei lupte politice demne, își cheltuiește întreaga energie la distrugerea tocmai a celor mai valoroase forțe naționale ce avem.

Hannibal bate de mult la porțile vieții noastre naționale și e timpul suprem ca organul comitetului să se reculegă din halul său respingător, până când încă n'a sdruncinat orice speranță într-o revenire la datoriile sale superioare a comitetului nostru național însuși. Să înțeleagă odată „Românul” ridicolul unei atitudini ca în ușa cortului, să înțeleagă conducătorii lui înțunecați de patimă că rostul unui ziar „autorizat” al vieții noastre naționale îi indică o altă activitate decât o campanie și zadarnică și urită și desgustătoare și dureroasă prin inconștiența ei în același timp, pe care o poartă împotriva noastră. Lumea românească știe doar că nu dd. Oncu și Ciorogariu erau în timpul din urmă prietenii „intimi” ai lui Mangra, știe că prietenii cu mult mai „intimi” i-au fost trădătorului chiar conducătorii actuali ai „Românului”, cari erau deci mai curând în situație să-i cunoască planurile.*) Lumea românească știe de pildă că dl Goldiș era în toate ucenicul lui Mangra și că chiar Mangra l-a adus la Arad dela catedra de profesor, reușind să-l înlanțuiască cu mii de fire în cea mai intimă și strânsă relație personală. Lumea românească știe că dl Oncu a ieșit în publicitatea arenei politice abia în 1905—6 și că numai la stăruințele actualilor conducători ai „Românului”. Și pentru că știe va judeca în consecință întreaga campania lor perfidă și atât de puțin salutară pentru interesele neamului nostru.

*) Nu vom întârzia mult să aducem o lumină deplină și asupra acestui punct.

Iar dacă ziarul comitetului nostru național va stărui și mai departe în obiceiurile sale atât de — orientale, nu e departe vremea, sperăm, când bunul simț, chiar și al cetitorilor săi, se va revolta și va cere stârpirea cu foc și cu pucioasă a izvorului de demoralizare națională, care a ajuns să fie astăzi — da — el: *ziarul comitetului partidului nostru național...*

Partidul naționalist în Alsacia-Lorena. Din Strasburg se anunță: Duminică naționaliștii din Alsacia-Lorena s'au constituit în partid independent sub conducerea naționaliștilor Wetterle (fost condamnat pentru „agitație” naționalistă), Preiss și Blumenthal.

Scopul partidului e propaganda naționalistă și rededeptarea sentimentului național francez.

Mandatul dela Seghedin. În jurul mandatului baronului Bánffy se vor da niște lupte înverșunate. Așa zisele certe profesionale pricinuite de Polonyi la vestita adunare publică din Budapesta și alimentate în Camera de diferiți deputați clericali, se resimt și la Seghedin, unde a fost candidat de partidul guvernamental din localitate mai întâi un jidan Dr. Rosa Izsó. Acesta a trebuit să abdică însă, pentru că catolicii amenințau cu spargerea partidului. În fața acestor certuri să încearcă cu sorți de isbândă mai mulți așa numiți radicali, cari ar călca pe urmele lui Bánffy, popularul deputat de odinioară al ungarilor din Seghedin.

Camerele comerciale din România. Luni s'a inaugurat în București noul palat al camerei comerciale de acolo. Cu prilejul acestei festivități s'au ținut mai multe discursuri. M. S. Regele Carol a ținut un discurs în care a adus elogii frumoaselor nizuințe ale camerelor de comerț, a constatat că înflorirea comercială a României a fost ajutată mult de mijloacele de transport cari se îmbunătățesc din ce în ce mai mult în liberul Regat. Regele Carol a arătat că precum Români au dovedit un eroism necunoscut pe

câmpul de războiu, tot așa și pe câmpul comerțului și comerțului trebuie să desvolte o eroi.

Socialiști și clericali. Duminică a loc în Alba-Regală (Székesfehérvár) o întrunire publică organizată de partidul social-democrat pentru votul universal. Uniunea poporală catolică a protestat împotriva întrunirii social-democraților, arătând că, dacă se va îngădui întrunirea, membrii Unirii vor provoca scandal. Prefectura liției, pentru a preveni eventualele înșelăciuni, a interzis adunarea. Ministrul de interne la apelul partidului social-democrat, a oprit prefectura de poliție.

Intrunirea s'a și ținut, fără însă să aibă loc demonstrații mai sgomotoase. A avut vântul și un orator al uniunii catolice. În cursul discursurilor, oratorii au fost întreruși când de social-democrați, când de clericali.

Congresul Ligei culturale

Prima zi. — Primirea oaspeților. — Curios. — Un an de activitate. — Dă seamă a comitetului central. — Noua

Craiova 21

Prin congresul convocat la Craiova »Ligei culturale« se încheie un an de activitate pe terenul cultural și național și se începe, sub cei mai buni auspicii, un nou an de muncă stăruitoare, cu însuflețire și cu tragere de inimă acest popor ce-și așteaptă de mult de sărbătoare.

Un congres al »Ligei culturale« este deauna un prilej de sărbătoare a naționale, de care au fost conduși acum zece de ani întemeietorii acestei instituții de sărbătorire a spiritului de jertfă. Sunt conduși actualii conducători din comitetul central al Ligei. Un congres al ca și o adunare a Asociațiunii, este vărată sărbătoare pentru orașul, în care ține. O sărbătoare a fost și congresul anul acesta pentru cetățenii din vecinătate a Banilor Olteni. O sărbătoare moasă și înălțătoare, turburată numai

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

Victor Eftimiu.

Fragmente din „Întâia rază“.

Salva.

— De unde vii străine?

Crisanthe

— Din largul depărtării...

Vestesc împărăția iubirii și-a iertării,
Nădejdea înfrățirii și-a mării împăcări
Credința ce se 'ntinde în cele patru zări...
Eu spun povestea vieții aceleia, ce-odată
Veni din înălțime în lumea frământată
Sădind lumina milei în inimile reci,
Vestind isbânda legii și viața cea de veci!
E plin întreg pământul de marea lui lumină:
Getuli, Ispani și Mauri în fața lui se 'nchină
Iar sfântul său renume, trecut-a peste ani
În țara depărtată a mândrilor britani!...
În ziua când barbarul, ce nu cunoaște mila,
Veni în fața Romei, în ziua când Atila
Voi s'aprinde zarea semetului apus
Ești înainte Papa cu chipul lui Isus,
Și hordele păgâne ajunse la cetate
Ca 'n fața unei taine au stat înfiorate,
Cuprinse întâia oară de teama de păcat, —
Și-astfel prin semnul crucii orașul fu scăpat!
Așa și voi prieteni, cu semnul crucii sfinte
Prin veacurile grele veți merge înainte;
Veți merge înainte cu semnul sfânt în zare
Înspăimântând potopul noroadelor barbare,

Și țara voastră nouă sporind din zi în zi,
Întregul Soare-Apune prin cruce-l va păzi.
Veți merge înainte și-o țară tot mai mare
Va crește în aste locuri, pe-o largă depărtare,
Eu văd în zări departe un falnic viitor
Un crai mareț și-o țară — o turmă și-un păstor!

Și, seară, când va bate arama prea sfântă
Prelung ca o chemare din alte lumi venită
Când glasul cel de toacă, sunând mângăetor
Va trece să 'ntâlnească un buciom de păstor,
Atuncia rânduri-rânduri cu umbrele 'nnainte
Eșind spre viața nouă, ca morții din morminte,
Veniți, veniți prieteni, cu toții într'un gând,
Și 'n fața crucii sfinte cădeți îngenunchiând...
Rugați-vă la Tatăl din lumea cea senină,
Rugați-vă la Fiul — lumină din lumină —
Rugați-vă la Domnul Isus, la sfântul Duh,
A cărui fălăire plutește în văzduh...
De vreți să piară răul, ca umbra care piere,
În clipe de restriște de vreți o mângăere,
Plecându-vă genunchii și frunțile plecând,
Rugați vă prieteni, cu toții într'un gând.

Țăranii

Rugămu-ne la Tatăl din lumea cea senină,
Rugămu-ne la Fiul — lumină din lumină —
Rugămu-ne la Domnul Isus, la Sfântul Duh,
A cărui fălăire se 'mprăștie'n văzduh...

Crisanthe.

Rugați-vă la Fiul, ce și-a lăsat seninul
Să vină printre oameni, să 'ndure crucea, chinul,
La cel ce, mort pe cruce, din morți a înviat.
Rugați-vă l'Acela ce 'n ceruri s'a 'nnălțat

Și șade-acum de-adreapta cerescului pământ
Și-ascultă cum se 'nnalță a noastră rugă

Țăranii.

Rugămu-ne la Fiul ce lumea și-a lăsat
La cel ce, mort pe cruce, din morți a înviat

Moartea lui Decebal

Oștirile romane porniseră din țară
Spre Sarmisegetuza, — iacizii se plecară
În fața măreției puhoiului — pornit
Spre munți, să potopească norodul războiului
Veniau legionarii — ca stolul de lăcuste
Prin văile ascunse, pe drumurile înguste
Trufași să poarte fala Romanului popor
Trufași că însuși Caesar mergea în norod
Veneau să pedepsească pe Decebal, serb
Ce nu voia să poarte rușinea și dispreț
De-a fi supus la biruri, ca orice căpitan
De hoarde, ce se 'nchină poporului războiului
Acum oștirea intră pe-o vale neumblată
E liniște adâncă. Dar iată că de odată
Din virfuri cade-o floare de pietre, ce
Un șir întreg de oaste. Romanii se ocolesc
Se 'ntorc pe alte drumuri, ajung în altă țară
Și Sarmisegetuza de odată iese în cale
În fața ei, Romanii durează alt oras
Și 'ncep de-acolo lupta cu falnicul vâlc
Întâi un freamăt tainic... apoi o nechezare
Pornește Catapultul. Un scut lucește-n
Ascunși sub scuturi grele ostașii trec pe
Ca broaște'e festoase spre ziduri lăzăr
Țănesc săgeți din arcuri și șueră în

*) Povestirea Salvei.

luată de un domn, șef al muzicii de a nu se cânta »Deșteaptă te de către această muzică, probabil nu trezi în sufletele urmașilor Bătrâncine scârba și durerea, văzând în cetatea lor începe a se acioia goșan. Nădăjduim însă că pentru a-lapă a sa domnul șef își va lua pe-meritată.

rea delegaților din țară a fost cât de entuziastă. Congresiștii au fost dela gară, cu muzica în frunte până la Cercul cultural», pe al cărui frontispiciu flamurile cu inscripția »Bine ați Dela »Cercul cultural« membrii Li-pornit în corpore la biserica Madona unde au azistat la Te-Deumul ofi-preoții dela această parohie. O în-cre predică a ținut cu această oca-șutul Lungulescu, asemănând lupta cultura noastră națională cu luptele de primii aderenți ai creștinismului. a fost care i-a dus pe aceia la Luptând cu credință, și noi vom a-idealul de atâta vreme urmărit.

șele congresului s'au ținut în sala Carol, sub prezidenția d-lui Virgil lătă în întregime discursul de des-rostit de acest ales fiu al neamului

sentiment de liniște și de tărie su-când mă aflu în adunarea aceasta. fac o faptă bună. Eu lucrez, pe cât puterile mele mărginite pentru un scop trumos. Nu știu dacă e apropiat, se pierde și pentru mine în negura ei. Dar am conștiința că ceva mai pot să urmăresc în viață. N'am multe și de-abia îndrănesc să prind în cu-șpirajunile, așa-i de mare contrastul ca ce realizăm în faptă și ceia ce

mele cuvinte trebuiesc spuse. Vorba și ea ei. E purtătoarea simțirii noastre, așa acelaș gând ne cuprinde, aceiaș ne duce. *Și avem nevoie, dlor, de o mare, care să împace trufiile mici, să scască patimile meschine.*

ștune, care să nu se piardă în abstrac-

tot se umple de vuet și de vaer be becii izbindu-se de po:ți nec de avalma pe trupul celor morți. săgeți și flacări și urlete cumplite!... sunt cofuri, scuturi și capete zdrobite întinși pe spate cu oamenii la un loc... pretutindeni... e moarte, fum și foc. celatea de-alăta frământare, bat în ziduri mai tare... tot mai tare indrijite Romanii se prefac în întâia poartă a lagerului dac. *Vă fie miță! Zamolxis, îndurare!...* nu sunt oameni, sunt frâsnete, sunt |fiare

aleargă, mușcă de sânge însetați ce cad în pălcuri de arcuri săgetați. de mereu Romanii și Dacii cad într'una... cei din urmă s'adună ca furtuna de dușmane s'aruncă hotărâți striviți de pietre, de lăncii doborâți, se de moarte se 'ntinde pe tot locul, orice luptă... se mistue și focul, ște des lise, în vaet și plânsori întră 'n cete și trec învingători.

șuni, care să se prindă de ce e viu, de ce trăește cu noi, de ce suferă și plânge alături de noi, care să se miște de ochii, care cată spre noi, de mâinile ce se întind ca să ne cheme. Concentrându-ne într'o astfel de pasiune mare, vom da o adâncime nespūsă vieții noastre, hotărârea și liniștea vor domni între noi și vom putea asprimilor vieții să opunem aspirațiile noastre. Această concentra-re a vieții într'o pasiune mare, al cărei obiect e aproape de noi, trăește viața noastră, ne va pierde energia în lucruri mici, ne va scăpa de lașitatea supremă, aceia de a nu voi.

Nici nu trebuie ca, pierzându-ne în aspira-șuni nelămurite, să pierdem și sentimentul obstaculelor și să nu luptăm ca să le înfrân-gem. Viața e aspră. Asprimei ei să opunem tenacitatea noastră.

Incerărilor noastre obstinate se vor des-chide căi noi. Va crește puterea noastră de rezistență în contra vieții.

Va crește și conștiința în noi a valoarei noastre. Vom deveni astfel stăpâni pe existența noastră și a neamului nostru. Vom rupe lanțurile vechi, care ne țin într'o adormire de veacuri. Pe ce căi să apucăm? Pe orice cale! Să mergem pe calea cea veche, cea bătută, doar să încercăm să deschidem și căi nouă.

Întreprindem o luptă de liberare, de cucerire a vieții, orice început nou trebuie lăsat să trăiască, căci poate să dea roade bune. Se vor face greșeli. Dar unde e luptă, unde e pasiune, se produce greșelile inevitabile vieții și focului luptei, impetuoșității omului, care dă și primește lovituri.

Numai lăsând liberă afirmare personalității fie-căruia, națiunea și cauza națională poate merge înainte.

Numai îndemnând pe fiecare la încercări și avânturi personale, putem triumfa. Cauza e a tuturor și ca să meargă înainte, e nevoie de o izbucnire continuă de viață originală. Numai astfel vom ajunge la adevărata cultură pe care o urmărim cu toții. Căci cultură însemnează înainte de orice, afirmarea personalității tale și autonomiei tale pe toate căile. Însemnează în ultima analiză libertate. Libertatea pentru neam. *Unitatea culturală nu poate rezulta decât din armonizarea tuturor libertăților, tuturor personalităților independente, unite într'un ideal comun.* Și de aceea de o cultură românească adevărată, independentă, nu se va putea vorbi, cât timp mare parte din neamul nostru va fi subjugat.

Neavând libertatea nu poate avea Românul dezvoltare independentă proprie, autonomă, nu poate avea cultură.

Cetatea e luata. Din umbra lor frunțașii Sp're templul lui Zamolxis în taină-și poartă pașii Și 'n cinstea lui închină o cupă de venin — De cât să fie sclavii soldatului străin. Iar Decebal își strânge sprâncenele 'ncruntate Privește înc'odată spre scumpa lui cetate, Scutează nefsârșitul iubitei sale țări Ce-ardea înflăcărată din zări și până 'n zări; Iși trage spada plină de-a focului lumină O 'ntoarce și-i înfige mânerul jos în tină Și apoi cu buza strânsă și pieptul desvelit S'arunsă fără milă în fierul ascuțit. O clipă doar... o clipă și inima ce-odată Știusese-atât de tare în pieptul său să bată Străpunsă fu la mijloc de fierul mișelesc, Ce n'a răvnit să 'nnoate în sânge împărătesc. O clipă doar... și capul în care altădată Ursise-atâtea gânduri o minte frământată — Mărețul cap de zămbrou al regelui invins — În vesele fanfare din umeri fu desprins. L'au dus apoi pe-o tavă... semeț privi împăraful Pe cel ce-l înfruntase pe dânsul — ne'nfruntatul! Dar când au fost să plece so'dații toți din cort, Traian căzu pe gânduri în fața celui mort.

În mijlocul cultului streine, Românul rămâne un desrădăcinat. Nu numai fericirea lui e slăbită, dar și puterile lui de viață și darurile, cu cari Dzeu, l'a înzestrat, sunt întunecate.

Într'o atmosferă de dușmănie, de pismă, de bănuială, sentimentele lui cele mai intime sunt înjosite. Ii trebuie aierul curat și răcoros al libertății, ca să se înalțe stejarul falnic.

Până atunci viața lui e o minciună, ceva, care e strein pentru el, care nu e în acord cu simțirile lui cele mai adânci, *un simulacru de viață.*

Cultura românească nu va da tot ce poate, decât în ziua când toți Românii vor fi liberi".

Dupăce congresul a fost salutat din partea craiovenilor de dl Protopopescu, directorul liceului s'a espediat M. S. regelui următoarea telegramă:

Congresul din Craiova al Ligei Culturale trimite regelui venerat și glorios, cătră care se înalță cu mândrie cugetul unui neam întreg, în tot cuprinsul pământului locuit de Români, cele mai respectuoase omagii, dorind, în avântul speranțelor noastre ca dinastia neatârării României să rămâie în istorie și ca dinastia triumfului întreg al dreptății neamului rostru".

S'au citit apoi rapoartele pe cari le dăm în numărul nostru de mâne. Cu ele s'a încheiat ședința de dimineață.

Ședința de dupăamiază.

Ședința se deschide la orele 3¼ d. a. D. Parizianu, președintele secției din Giurgiu a Ligei face unele propuneri privitoare la îndrumarea activității Ligei. Între altele cere: Să se mărească numărul membrilor din comitetul executiv. Membrii comitetului executiv să țină toți conferență prin provincie. Să se convoace din timp în timp la consătuire președinții secțiunilor. Să se lase secțiunilor dreptul de a reține 50% din venitele lor. Să se înființeze reviste periodice ale fiecărei secții. Să se înființeze biblioteci populare mai multe etc.

Președintele secției din Bechet al ligei face propunerea ca liga să se adreseze băncilor populare, cerându-le să contribuie și ele cu ajutoare materiale ligei. În acelaș timp cere ca secțiunile din țară ale Ligei să aboneze ziarele din Ardeal spre a se putea astfel publicul să se orienteze mai ușor asupra mersului chestiei naționale.

Se trece apoi la discuția asupra gestiunii din anul trecut a ligei. D. Iordan Bogdan, în aprobările generale, aduce mulțumiri comitetului central pentru activitatea sa. La acest punct i-a cuvântul și dl Al. Florescu, care cere ca secțiunile din țară să dea mai mult concurs secției centrale, D. Gherghiu cere să se depună mai multe stăruințe pentru plasarea biletelor de loterie ale Ligei.

Dl Brătianu arată greutățile cu cari se înființează secțiile rurale ale Ligei, cere să se facă pașii necesari pentru a se da localurile de școală ca sediu secțiilor rurale ale Ligei.

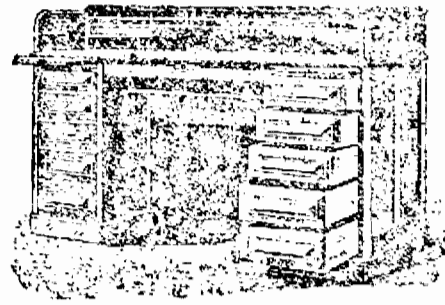
În ce privește măsurile ce ar trebui luate spre a se stărni mai mult interes față de Ligă, dl Popescu Tudor face propunerea ca Liga să se pronunțe asupra tuturor actelor cari priveșc solidaritatea națională. În contra acestei propuneri vorbește dl Bogdan-Duică, arătând că Liga trebuie să se ocupe numai de acele chestii cari unesc pe toți Românii, deci cu chestia culturală. Liga trebuie să se ferească a se amesteca în chestii cari sânt menite a produce desbinări.

Se mai fac apoi diferite propuneri de dnii Damian Drăgănescu, care cere ca fiecare secție să fie obligată a invita pe unul dintre lite-

abrica de tâmplărie

instalată cu putere de mașini
VICTOR FIAI
Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școale după model în orice sti **Mobilier american** pentru birouri și sipete cu stro-ruri pentru acte se pregătesc la comandă și în diferite calități, precum se vede și din desemn.

rații noștri a ținea, cel puțin odată pe an, o conferință.

Răspunzând tuturor, d. Iorga arată netemeinicia unor observări făcute de unii membrii, insistând asupra cadrelor, între cari se poate extinde activitatea Ligei spre a nu fi expusă această instituție.

Se procedează apoi la alegerea a doi membrii în comitetul central, cari sunt aleși în persoanele dlor G. Bogdan-Duică, P. S. Sa arhimandritul Scriban, și un censor ales în persoana dlui Dr. Ștef. Bogdan.

Sedința de după amiază s'a încheiat la orele 7 d. a. Seara a fost o frumoasă serbare la teatrul național.

Ziua a doua.

— Conferința dlui G. Bogdan. —

Situația politică peste munți.

Vorbind despre aceasta chestie, suntem sub impresia unor discuții cari ne turbură adeseori. Datoria noastră, este de a sta deocamdată în expectativă. Spre a lămurii chestia aceasta care preocupă atâtea spirite, trebuie să părăsim — pentru noi — toate patimile.

Românii din Ungaria fac parte dintr'un imperiu, a cărui soartă este și soarta lor. Vorbind de ei să nu uităm de imperialismul austriac. Austria cu imperialismul ei este necesar în Orient. În toată politica românească trebuie să se țină cont de acest lucru. Ideia a fost exprimată mai întâi de Hurmuzaki în fragmentele sale. El spune că ocuparea Transilvaniei de către Austria a fost dictată de necesitatea ce o simțea Austria de-a pune mâna pe o graniță ușor de apărat, cum sunt munții Transilvaniei. Tot grație imperialismului austriac s'a ocupat și Bosnia, spre a se putea întări granița la sud. Dacă Bosnia n'ar fi fost ocupată, acolo s'ar fi putut naște un stat sârbesc mare, o confederație slavă sudică, amenințătoare. Un stat vecin puternic ar fi periculos pentru Austria. Acest motiv a fost care a determinat-o să lase ca Rusia să ocupe Basarabia, spre nu se întări România prea mult. Deja cu doi ani înainte se știa că Austria făcuse cu Rusia tocmeală în ce privește Basarabia. Să ne revoltăm? E o fatalitate, căreia trebuie să ne supunem.

Deci chestia română nu trebuie privită numai din punctul de vedere al nostru propriu, ci și al vecinilor. Căci numai astfel se va aduce lămurire deplină. Curios dar exact. Vedem că Austria, deși a făcut țiguri pe socoteala noastră, a fost cea dintâi care a încheiat cu noi tratate comerciale.

Cum stau Românii din Ardeal față de politica austriacă? Românii au fost totdeauna imperialiști. Mai mult decât totdeauna au fost imperialiști la 1848. Acest imperialism a fost reprezentat de Șaguna, iar în schimbul atitudinii acesteia Românii au avut succese, ca libertatea în alegeri, autonomia bisericii și școlii și împroprietărirea țăranilor Români. Aceste succese erau venite din partea imperialismului, care își servea interesele, întărind un popor, care avea nevoie de ajutor, cum era poporul românesc.

Cu slăbirea influenței Austriei în Germania, începe năzuința ei spre Orient. Atunci se ivește mai mult antagonismul între Români și Maghiari. În parlament Românii nu mai pot obține ceea ce obțineau mai înainte, de oarece nu aveau puterea Maghiarilor. Urmează, în urma succesorilor maghiare, o descurajare adâncă în mijlocul Românilor ceea ce îi face să declare pasivitatea.

Șaguna, care era așa de intim la Viena, nu mai putea acum face nimica. Reprezenta un popor mai slab. Incep bănuelile, chiar și Șaguna, fără de nici o vină a fost acuzat de nepăsare, el, care făcuse atât de mult pentru neamul său, atunci când imperialismul austriac avea și el nevoie de Români.

Aceiaș stare de lucruri o vedem și azi. Bănueli de o parte, de alta, ideia împăcării cu Ungurii. Ideia asta de altfel e veche. Chiar în anul revoluției s'a exprimat de oameni cu destulă autoritate. Față de imperialismul austriac, față de șovăelile succesorilor și descurajarea nesucceselor din timpul din urmă, asupra căror puncte trebuie să ne orientăm?

Românii, prin faptul că stăpânesc pământul Ardealului, sunt stăpâni acolo. În timpul din urmă ei încep să se întărească, și în cele economice. Forțele cele mai serioase ale Românilor din Ardeal sunt cele fizice. Fizicește Românul din Ardeal e foarte rezistent. Cu puțină hrană, observăm la ei o forță de muncă extraordinară.

De partea lor economică Românii din Ardeal știu să îngrijască de cea politică însă mai puțin decât ne așteptăm noi. Un filozof englez zice: »Să te iai politicește după omul, care vezi că știe ce poate fi de folos în viitor!«

Ce ar putea produce dincolo imperialismul de azi? Ce ar putea produce împăcarea cu Ungurii?

Când Românii vorbesc în parlament pentru limba germană în armată, când vorbesc despre o confederație — Grossösterreich ei fac imperialism austriac. Dar cine ne garantează succesul urmând această direcție? Căci în decadența ce se observă a parlamentelor, se manifestă în timpul din urmă voința Curței. Curtea crește tot mai mult în putere. Acesta e simptomul cel mai serios. Astel Curtea înțelegând devotamentul Românilor, ar putea face ceva pentru ei. Aceasta e convingerea conferențiarului.

În ce privește ideea împăcării — al cărei reprezentant de dată recentă e un arhieru — oratorul arată că chiar și bărbații politici ai României au avut-o. Unde se găsește deci o soluție clară? N'o vedem încă!

Concluzia este deci:

Să privim la frământările de dincolo, manifestându-ne simpatia față de toți aceia, cari caută să întărească **forțele intelectuale și materiale ale Românilor**. Să sprijinim pe acea cari vor să întărească literatura, starea economică a Românilor.

Despărțirea din timpul din urmă a luptătorilor e regretabilă. Nu trebuie însă să sperie. Va trece și ea!

Oratorul amintește de propaganda pului lui Iaszi. Un pact cu acest om poate fi refuzat, când e vorba de câștigarea votului universal. Activitatea cea practică ar fi să sprijinești ideile, cari întăresc forțele tale, fără a te gândi cine vin ideile. Astfel, în ce privește răzărarea școlilor României ar putea merge tururi su catolicii, cari luptă pentru apărarea școlilor confesionale.

Noi nu suntem chemați să decidem ce privește cearta ivită în timpul din urmă între Români. Noi facem mai bine, când ne dăm seama că, în ceața asta, ideile fundamentale nu dispar.

În tot cazul, ca Ligă pentru uniunea culturală, putem să le exprimăm dorința de uniune, singura condiție a unui succes posibil. Vrem să-i vedem pe un câmp de luptă neturburat de nimeni!

Noul mareșal al Bucovinei

— Baronul Alexandru Hormuzachi. —

Majestatea Sa Împăratul a numit mareșal al țării, pentru noua perioadă legislativă, Dr. Alexandru baron Hormuzachi, deputat în dieta țării. Vestea aceasta, care a sosit la Cernăuți Sâmbătă seară, a fost primită cu toate cercurile și păturile populației cu o deosebită satisfacție. Baronul Hormuzachi face parte din familia bine cunoscută a Hormuzachilor, cari și-au câștigat pentru desrobirea politică a Bucovinei de jugul galițian și pentru trezirea națională a Românilor bucovinieri merite netrecătoare. Membrii acestei familii au stat decenii întregi în fruntea vieții culturale și naționale a Românilor bucovinieri. Întâia actualului mareșal al țării au avut de-a face de-auna partea leului. Ca bărbați politici scriitori ori în fruntea societăților culturale au luptat pentru promovarea intereselor culturale românești din țară.

Baronul Alexandru Hormuzachi a fost înaintea sa în politică, funcționar la Ministerul de finanțe. Pe atunci a fost ales în diferite ori viceprezident al Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina, luând parte activă la acțiunile culturale ale Românilor bucovinieni. În anul 1904 a fost ales pentru prima dată în dieta țării din curia prietății mari.

În dietă, baronul Hormuzachi a fost totdeauna una părtaș la acțiunile mai de samă, care petrecut în timpul de frământare al acțiunilor politice. Aparținând clubului progresivilor mari, din fire conservativi, baronul Hormuzachi n'a accentuat însă nicidecum mult această confesiune politică, ci a fost totdeauna o natură împăciuitoare, mijlocitoare între cele două grupări ale deputaților români: stânga extremă a democraților și dreapta conservatorilor. Cât de mult a fost această mijlocire, poate să se vadă numai acela, care nu uită importanța rezultatelor realizate de ultima dietă și care se împotriva unei opoziții sistematice a grupului conservator nu s'ar fi putut înfăptui din ele. Activitatea dietei ar fi fost un fiasco complet, care ar fi îndârjit la disperată elementele progresiste și înșelosit nimic grupului conservator. Grație lui de concilianță dovedit de grupul

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: **Székely și Réti** mobile în Piața Széchenyi-tér 47. -

Oamenilor acreditabili se vând și pe plătire în rate lunare fără nici o de preț.

— Mare asortiment în trusouri pentru mii de La cerere din provincie trimite bogatul catalog

servatoare, Românii s'au unit scurt timp după constituirea dietei și au putut astfel în armonie colabora la reformele menite să puie viața publică a țeroșoarei noastre pe o bază nouă.

Cunoscător temeinic al chestiunilor dela ordinele zilei, orator, deși nu cu vervă, dar cu dar de convingere, temperament liniștit, baronul Hormuzachi se bucură de simpatii generale atât la Români cât și la celelalte națiuni și era predestinat pentru acest post plin de responsabilitate.

Cunoscându-l ca român bun, ca parlamentar cu experiență, ca bărbat cumenit în judecată și acțiunile sale, bucurându-se în toate cercurile de trecere deosebită, noi putem aștepta dela activitatea sa, că va însemna o perioadă de succese pentru politica țării și îndeosebi pentru politica neamului.

În speranța aceasta îl salutăm în fruntea administrației autonome a țării și dorim, ca sprijinit de toți factorii chemați să lucre la prosperarea țării și a neamului din care face parte.

„F. Pop.“

Noi n'am vânat după abonați și de dragul lor nu vom jertfi nici odată principiul sprijinului reciproc.

Cu vorbe umflate nu se pot susține instituțiile românești. Trebuie fapte și inimă românească. Cum să avem industriași și meseriași români, când noi le dăm numai vorbe de incurajare și îndemn, iar banul ni-l ducem la străini.

Ca să se știe.

Scrisori din Paris.

Funerariile lui Berteaux. — Triumful genului francez. — Eroii din Maroc. — Un ziarist german despre soldații francezi. — Inaugurarea bustului lui Verlaine. — Verlaine și Anatole France. — Piesa d-lui d'Annunzio și feeria lui Maurice Maeterlinck. — Milardarii americani la Paris. — Micii eroi. — Sârșitul lunii Mai.

Paris, 31 Mai.

... O săptămână bogată în evenimente. Și e cald, și e frumos! Zilele se înșiră albastre și senine ca pietrele unui colan de safire. Pe deasupra Parisului plutește o lumină de apotează. Ea a luat naștere în ziua când l-au înmormântat pe bietul Berteaux. Pe când soldații defilau dealungul Câmpiilor Elysee, sub razele calde de soare ce făceau să scânteie sutele de baionete, platoșele de oțel ale cuirasierilor și căscile lor daurite, strigăte ascuțite au izbucnit subit în sânul mulțimei. Eram tocmai în fața Arcului de Triumf. Și strigătele aaste stridente aveau accente atât de imperioase de biruință, încât au stăpânit o clipă sufletul norodului, smulgându-l din pioasa solemnitate cu care însoțea cociugul nefericitului ministru de războiu. Într-o clipă, vânzătorii de ziare au fost ușurați de edițiile speciale pe cari le anunțau — căci dela ei veneau strigătele — și foile proaspăt tipărite au trecut din mână în mână, foșnind sub cerul de Mai. Ele anunțau biruința. Aviatorul Vo-drines trecuse Pirineii și debarcase la Madrid. Glorie genului francez!... Da, îndrășnețul sburător trecuse munții și prin azur sau ceață, în luptă cu vulturii geloși, după primejdii grele, peste stânci ascuțite și prăpăstii negre a bătătorit pământul Spaniei vecine în mijlocul aclamațiilor delirante ale mulțimei care îl aștepta, în vreme ce drapelele franceze și spaniole fâlăiau în vânt. Ciudată și admirabilă coincidență, care a vrut ca această veste să ne sosească tocmai în clipa când parizienii îl însoțeau pe Berteaux în ultima-i călătorie! Funerariile lui au avut astfel aerul unei apoteoze. „Le general est mort, mai la bataille est gagné!“ — a murmurat lângă mine un parizian bătrân. Și genul înaripat al Franței e departe de-a fi obosit. În clipa când vă scriu, Parisul e în așteptare. Cursele de aeroplane Paris-Roma-Turin au avut loc ieri. Dintre aviatorii plecați să cucerească alte văzduhuri, Beaumont, Garros și Kimmerling au sburat până la Nisa, de unde vor porni mai departe. Cine va câștiga laurii? O veți afla în curînd.

...Până atunci Franța, culege în altă parte a lumii, alți lauri pe câmpul de răzoiu. Batalioanele africane au pășit din victorie în victorie până la porțile Fezului cari s'au deschis largi în fața lor. Capitala Marocului răsufle, rebelii au fost împrăștiați, nu fără ca francezii să fi pierdut câți-va viteji. Dar victoria e asigurată. Eroii de cari s'a vorbit într'un recent foileton al „Tribunii“, au dovedit odată mai mult cum înțeleg ei bravura. Ei au făcut minuni de vitejie. Până și correspondentul german al lui Lokal Anzeiger le-a plătit tributul lui de admirație. „Sânt uimit — scrie el în ziarul nemțesc — de curajul și de agilitatea de cari dau dovadă francezii pe câmpul de luptă.

Admir spiritul războinic al acestei națiuni. Bătălia îi îmbată, primejdia îi atrage ca o femeie frumoasă. Războiul e elementul lor“. Dar correspondentul german din Maroc critică lipsa de ordine ce domnește în munițiile cari însoțesc batalioanele franceze. Hotărât lucru, germanul are spiritul critic dezvoltat; și gravitatea cu care redactorul lui Lokal-Anzeiger face apologia ordinii munițiilor, îmi aminteste fără de voe ironia fină cu care Tolstoi, în „Războiu și Pace“ ne vorbește de pedantismul nemțesc cu privilegiul epocii napoleoniene. În vreme ce armatele rusești și nemțesti sânt puse pe goană de marele căpitan, conducătorii nemți sânt preocupați până la insomnie de neorânduile produse în carele lor cu proviziuni. Restul îi importă mai puțin!

... Și încă odată apotează. În delicioasa grădină a Luxemburgului printre flori și verdeață și șipote cu apă limpede. A avut loc Duminecă inaugurarea bustului duiosului Verlaine. De acum, chipul naiv bărbos și îndurerat al poetului, va răsări în marmoră printre straturile de zambile și tufele de liliac. Bietul Verlaine, persecutat de soartă cât a viețuit, n'a avut parte complectă nici după moarte. Reprezentantii oficiali ai Franței nu au luat parte la solemnitatea de Duminecă, din pricina do-liului cauzat de pierderea lui Berteaux; dar admiratorii nu i-au lipsit celui mai inspirat dintre poeții francezi. Grădina era plină de scriitori și de artiști, iluștri sau obscuri, dar plini de pietate. S'au rostit discursuri și s'au citit poezii de ale răposatului autor al lui Sagesse. Și — Doamne! — cât de dulci, cât de parfumate păreau versurile lui, împrăștiate ca niște petale de trandafiri în văzduhul albastru de Mai! Unul din cei mai mișcați era de sigur Anatole France. Marele scriitor fusese prieten bun cu Verlaine pe cari ni-l'a înfățișat sub trăsături atât de delicate și bizare, în două personaje ale lui: Gestas, din nvela cu acelaș nume, și Chonlette din „Lys Ronge“. Barbisonul alb și mustățile stufoase ale dlui Anatole France, tremurau de emoțiune, în vreme ce ședea descoperit în fața bustului de piatră; pe fruntea lui înaltă soarele își picura razele printre frunzele plutanilor. La ce s'o fi gândit subtilul prozator? La tinerețea lui îndepărtată, la vremurile de demult pe cari îi le evoca statua mortului, la avânturile lui din trecut, la iluziile, la prieteniiile lui — sau poate chiar la faptul că mai curând sau mai târziu nu va mai fi? Căci mi-s'a părut că pălește puțin, în vreme ce un finăr spunea cu glasul sonor și mișcat, inimibilele versuri ale lui Verlaine:

Tout suffoquant
Et blême, quand
Sonne l'heure.
Je me souviens
Des jours anciens
Et je pleure!

...Am auzit zilele trecute și alte versuri, dar mărturisesc, mult mai puțin suave și armonioase ca ale lui Verlaine. Am fost și eu să văd „Martiriul Sf. Sebastian“ de d'Annunzio. Poetul italian a avut mai puțin succes decât ne-am fi așteptat după văjitoarea reclamă făcută în jurul acestei piese. Nu spunem eu mai deunăzi în coloanele Tribunei că magnificența greoaie și confuză a poetului italian nu e făcută pentru inteligența limpede a francezilor?... Răsfoiți dările de seamă ale celor mai autorizați critici parizieni și veți găsi la fie ce rînd al lor reticențe pline de politeț. Eu unul am regăsit în noua piesă a d-lui d'Annunzio calitățile și mai ales defectele ce-l caracterizează. Mai întâi nu e clar, și desfid pe oricine a asistat la reprezentarea piesei dela Châtelet, să-mi explice rostul, miezul, ideia conducătoare a „Martiriului Sf. Sebastian“... Dl d'Annunzio ne face să gemem sub armura grea de metafore bizare și — cum să le mai nu-

Documente omeneste.

Am primit la redacție următoarea scrisoare:

Onorată redacție,

În zilele trecute am trimis la redacția „Tribunii“ anunțul de fidanțare pentru publicare. Cinstiții domni dela „Tribuna“ au fost atât de buni și loiali că — poate din punct de vedere a politicii mai înalte — și nu-mi publice anunțul.

Nu scrutez motivul, constatez numai că nu vă stă prea bine dlor și nici nu vă servește spre laudă, dacă d-voastră și din lucruri familiare și sociale faceți demonstrații politice. „Românul“ foaia oficioasă a partidului național, a observat momentul acesta. Dvoastră însă — așa se vede — trebuie să esceleți și în afaceri sociale cu intransigența nemotivată.

Am comunicat cazul inteligenței române din Orade și vă mărturisesc că cu un oareșcare suris ironica luat față la cunoștință.

Până acum am avut și eu plăcerea a mă considera între abonenții „Tribunei“, de azi însă mă voiu lipsi de plăcerea aceasta și ca răspuns la binevoitoarea atențiune a „Independentei“, îmi țin de datorință morală a Vă comunica că mai mult nu reflectez la „Tribuna“, rugându-vă să mă ștergeți pentru totdeauna din lista abonaților. Sper că și din Orade, cât și din jur mi-or urma mai mulți inși exemplul bun.

Salutare!

Dr. Mangra,
avocat.

Atât spune scrisoarea. Răspunsul nostru e scurt și hotărât:

Înainte cu vreo 3 ani, gazetele noastre românești, văzând prigonirea la care suntem expuși din partea dușmanilor noștri pe toate terenele, a hotărât să nu mai publice nici un fel de aviz, anunț de logodnă sau cununie, invitare la petreceri, apel și altele — eșite din tipografii străine.

Suntem Români, avizați la propriile noastre puteri, și trebuie să ne sprijinim noi pe noi, căci străinji nu ne sprijinesc. „Tribuna“ consecventă acestei hotărâri, a refuzat și va refuza și pe viitor publicarea avizurilor tipărite în tipografii străine. Durere, mare parte dintre avocații noștri (ca să pomenim numai un exemplu) își comandă până și avizurile prin cari își anunță deschiderea cancelariei — în tipografiile străine („Pannonia“, Budapesta). Și ziarele noastre să le publice gratuit!

Ori, anunțul de logodnă al d-lui Dr. D. Mangra s'a tipărit în tipografia lui Láng Jozsef... Noi l-am aruncat deci în coș.

Că „Românul“ l-a publicat, dovedește numai din nou spiritul românesc în care a redactat acest organ ajuns pe mâinile împăciuitorului cu orice preț — Goldiș.

Suspensorii, bandage și ochelari

Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane, zwickeri, ochelari, baro- și termometre, suspensorii, aparate de inhalat, totfelul de specialități de gumă elastică, PRINTEMPS cel mai perfect prezervativ femeiesc cu 4 cor., se poate căpăta exclusiv numai la firma:

Dobos Sámuel

din Temesvár-Józsefváros,
(Timișoara-Josefin)
Hunyadi és Miszits-u. sarkán.

mesc? — și deplasate cu care își încarcă ver-surile. E pur și simplu un delir din care ești cu durere de cap, dar sufletul nu ți-e mișcat câtuși de puțin... Sensualismul bestial, care a făcut atât de antipatică piesa „Phedra” a poetului italian, pare apucărura lui preponderentă; apoi gustul său inexplicabil pentru tot ce e plagă fizică, bube și puroi, nimic din toate acestea nu lipsește din „Martiriul Sf. Sebastian”.

Unde mai pui că dl d'Annunzio a încercat să scrie într-o limbă care nu e a lui. Când nu vorbești franțuzește de când ești copil, cu greu poți scrie curat în această limbă. Cu toate că piesa dlui d'Annunzio a fost revăzută de un literat francez, stilul lui e de o construcție cât se poate de puțin franțuzească. Barbarismele abundă. D. d'Annunzio voind să fie mai catolic decât Papa, adică să scrie franțuzește mai bine ca un francez, a îngrămădit în piesa d-sale toate cuvintele arhaice găsite prin dicționare, sub pretext că într-o dramă așa zisă religioasă, aceasta era de nevoie. Din păcate el a dat naștere unui stil nedefinit și hibrid... Doamne! câtă deosebire între ultima piesă a scriitorului italian, așa de chinută obscură, și între *Oiseau bleu*, profunda, scilpitoarea, odichnitoarea feerie a lui Maurice Maeterlinek, care a avut atât iarnă un succes așa de uluitor! Pe când cea dintâi pare o băltoacă turbure pe care plutesc obiecte disparate, a doua e un lac limpede ca lacrima, și proaspăt pe care-l poți privi până în fundul câptușit cu ierburi de o rară gingășie.

... De aceia Parisul se ocupă relativ puțin de piesa dela Châtelet. La ordinea zilei sânt mai ales miliardarii americani. D. Pierpont Morgan se află actualmente în capitala Franței. El a făcut dar muzeului Luvru bustul în bronz al sf. Martin pe care l'a cumpărat acum cât-va timp dela primarul neprevăzător al unui orașel de provincie din sudul acestei țări. D. Pierpont Morgan e foarte solicitat de reporterii pariziani dormici de interviuuri. Așa am putut afla senzaționala știre că miliardarul din lumea nouă se hrănește cu lapte, ouă, brânză și fragi, că are un stomac debil, că nu-i place vremea ploioasă — mai știu eu? Este așa de fascinator cuvântul „miliardar“ !...

În vremea asta instituțiunea fondată de dl Carnegie — un alt Croesus modern — dă cele mai bune rezultate. Se știe că regele oțelului a dăruit orașului Paris suma de cinci milioane de franci, al căror venit servește pentru a se respăli ceice se disting prin acte de eroism, întru ajutorarea aproapelui lor. Și pe când citeam darea de seamă a ultimei adunări generale, prezidată de dl Loubet, nu m'am putut opri de a-mi spune că omenirea nu e așa de rea cum o credem. Sunt în această dare de seamă cazuri de devotament sublime. Cei mai mulți eroi sunt copii dela 10 până la 15 ani. Unul a scăpat trei copilași de înec, cu riscul propriei sale vieți; altul a smuls o femeie bătrână din mijlocul flăcărilor care-i consumau casa; un al treilea, fiul unui cantonier, văzând că într'un loc șinele de drum de fer erau stricate, s'a aruncat în fața expresului ce venea cu o iuteală ne bună, făcând semne mecanicului să oprească. Și așa mai încolo. Ar fi de dorit să se dea acestor fapte o publicitate cât mai întinsă, ca să vadă lumea că dacă în Franța există mulți copii vicioși și criminali precoci, ei pot fi contrabalansați de eroii de aceeași vrâstă.

...În vremea asta vara înaintează caldă, majestuoasă și sublimă. Parisul scilipește de soare și azur. Iar afară din oraș, prin grădinile și livezile de smaragd, fluturii îmbătrânesc, căci luna Maiu e pe sfârșite.

C. R. B.

Din străinătate.

Vizita Regelui Petru la președintele republicii franceze. Cum se știe, înainte cu vre-o trei săptămâni, Regele Petru plecase să facă o vizită președintelui republicii franceze Fallières. Când era aproape de Franța, s'a întâmplat groaznică catastrofă pe câmpul de aviațiune dela Issy-les-Moulineaux. Doliul Franței a făcut cu neputință să i se facă Regelui Serbiei primirea solemnă cuvenită și din pricina aceasta Regele Petru s'a întors în capitala sa, fără a fi pus piciorul pe pământ francez.

Acum se anunță din Belgrad că în consiliul de miniștri ținut ieri, Luni, s'a hotărât amânarea acestei vizite până la toamnă.

Monumentul lui Victor Emanuel. Din Roma se anunță: Monumentul național al fostului Rege Victor Emanuel II care a fost așezat pe Capitol, a fost inaugurat azi în mod solemn în fața întregii familii regale, a corpului diplomatic, a parlamentarilor, miniștrilor precum și autorităților civile și militare, primarilor din provincii, și a unei mulțime enorme și foarte entusiaste.

Primul ministru, D. Giolitti a rostit un discurs inaugural, spunând că acest monument național rezumă în „Tatăl Patriei” umintirile luptelor și a jertfelor martirilor care au îndeplinit reînvierea Italiei, în fața țărilor aliate și amice care iau parte azi cu o atât de mare cordialitate acestei comemorări patriotice.

Oratorul a terminat aclamând cu entuziasm pe Regele, reprezentantul Casei de Savoia, care simbolizează unitatea patriei.

Familia regală a fost mult aclamată.

Președintele Fallières a telegrafiat Regelui Italiei că se asociază împreună cu Franța și guvernul Republicii serbărilor în onoarea fostului rege Victor Emanuel II.

Din Albania. Luptele din Albania continuă încă. Albanezii revoluționari au organizat un guvern provizoriu, edând proclamație cătră toți creștinii albanezi să continue lupta mai departe. Albanezii mohamedani încă s'au solidarizat cu frații lor creștini, primind această proclamație cu atât mai mult, cu cât soldații turci i-au atacat și pe eidărîmându-le casele cu foc de tunuri. Acum mai în urmă s'a dat o luptă între răsculați și trupele turcești în jurul întăriturei Les, din care luptă ieșind odată învingători revoluționarii, nu au putut păstra acea poziție strategică însemnată.

Din Maroc. Guvernul spaniol a expedit două vase de război, cu un echipaj de 200 de oameni spre Maroc. Numai atunci vor debarca însă aceste două vase, când consulul spaniol va crede de cuviință. În legătură cu acest fapt, ziarul franțuzesc „Le Temps”, atacă guvernul spaniol, care s'ar amesteca prea mult în chestiunea tulbure a Marocului. S'ar părea în urma acestui atac al ziarului parisian că armonia celor două guverne, spaniol și francez, cari până acum au conlucrat în Maroc în cea mai deplină încredere, s'ar strica. Francezii cari au câștigat terenul cu desăvîrșire, se simt atinși în interesele lor de spanioli.

Sultanul la Salonic. Luni a plecat sultanul Mohamed la Salonic, făcând un drum căruia i-se atribuie și o însemnată politică. Sultanul este însoțit în călătorie de doi fii ai săi și de mai mulți miniștri. Călătoria se va face pe mare. Ieri s'a telegrafiat însă că în apropiere de Köprili, pe unde ar fi trebuit să treacă sultanul, s'ar fi găsit o cantitate de patruzeci și două chilograme de dinamit și mai multe bombe. Știrea aceasta a fost adusă de agenția Havas, dar nu s'ate confirmată încă.

INFORMAȚII.

A R A D, 6 Iunie n. 1911.

— **Redacțional.** Anunțăm cetitorilor noștri că seria articolelor scrise de dl Octavian Goga sub titlul colectiv „Ce e Tribuna zilelor noastre” o vom continua în numărul de mâine.

— **Armele „Românului”.** Organul autorizat de sub conducerea dlui Goldiș publică în numărul său de azi o scrisoare a fostului nostru corector Constantin Cehan, în care acest om spune că autorul notiței „Cât a costat” e dl Sever Bocu. Dl Goldiș, publicând această scrisoare, o însoțește cu un șir lung de insulte murdare și minciuni scârboase.

N'avem nevoie să luăm apărarea dlui Bocu în fața acestor atacuri incalificabile. În câteva zile va fi acasă și va ști să-și ia satisfacție.

Ținem să aducem însă și la cunoștința publicului românesc un lucru pe care noi îl știm de mult:

Organul autorizat de sub conducerea dlui Goldiș a organizat un adevărat serviciu de spionaj în jurul redacției noastre, căutând să aile tot felul de taine redacționale. Acum a reușit să prinză în mreje și pe al doilea fost corector al nostru.

Lăsdm la aprecierea publicului românesc să judece el aceste manopere ale organului autorizat și să califice el procedul unor oameni cari nu se rușinează să profite chiar și de armele murdare ale unor spioni plătiți.

În ce privește însă notița, ne-am spus cuvântul la vremea sa și nu mai socotim necesar să revenim asupra ei.

— **Alegere de primar în Brașov.** Sâmbăta trecută reprezentanța orașului Brașov s'a întrunit în ședință sub presidenția subprefectului August Jekelius, pentru a plini postul de primar rămas vacant pe urma d-lui Francisc Hiemesch, decedat primăvara aceasta. Alegerea a fost secretă și dintre cei cinci candidați Carol E. Schnell a fost ales, întrunind majoritatea voturilor. Alesul primar a fost candidat a grupării politice săsești Kreis Ausschusverein, dar făcându-se candidatura după cunoscutul tip politic săsesc, Schnell a fost sprijinit și de unguri.

— **Noi membrii ai Academiei române.** Academia română a ales ca membri ai secțiunii științifice pe dl general Gr. Crăciunescu și pe dl I. Simionescu, profesor la universitatea din Iași.

Membru corespondent în secția istorică a fost ales dl Dr. Iancu I. Nistor, cunoscutul istoric bucovinean.

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —
ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografii vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interior, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas.

Moartea directorului gimnaziului Beiuș. O telegramă ne anunță că dl **Dumbrava**, profesor și director al gimnaziului român din Beiuș, a răpusat azi.

Răpusatul a fost unul dintre cei mai buni profesori ai gimnaziului din Beiuș. Condoleanțele noastre sincere.

Donațiuni frumoase. «Gazeta Transilvaniei» a primit spre publicare următorul act de donație:

Subscrisul Dr. Ioan Popp, c. și r. medic-colonel în Sibiu — fac pentru vecinica pomenire aducere aminte a neuitatei și mult iubitei mele Constanța Dr. Popp, născută Dancăș, în ziua ei de naștere Constantin și Elena următoarele dona-

Pentru fondul săracilor din Rășinari 200 cor.
Pentru biserica din comuna Bichiș, comitatul Bistrița-Năsăud 150 cor.

Pentru biserica catedrală greco-ort. din Sibiu 50 cor.

Pentru biserica gr.-cat. din Sibiu 50 cor.

Pentru fondul cultural gr.-or. din Sibiu 100 cor.

Pentru fondul cultural gr.-cat. din Blaj 200 cor.

Pentru muzeul «Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român» 50 cor.

Pentru masa studenților români din Brașov 50 cor.

Pentru masa studenților români din Năsăud 50 cor.

Pentru fondul jurnaliștilor din Brașov, înființat de «Gazeta Transilvaniei» cu ocaziunea jubileului ei de 50 ani 50 cor.

Se va la o altă suma de 1000, o mie coroane.

Acum îngerul meu păzitor, care pe mine și dră-

găni copilași ne-ai părăsit cu mult prea timpuriu,

în pace și liniște, fiindcă dorințele tale, cât mi-ai

putință, ți-le-am împlinit, și fi sigură că pre-

zența viață te-am iubit, așa și de aci înainte până

în veșnicie te vom iubi și adora. Fie-ți memoria bine-

plăcută și țărina ușoară.

Arad, în 3 Iunie 1911.

Dr. Ioan Popp,
c. și r. medic-colonel în
retr. în Sibiu.

Aceste donațiuni se vor îndeplini după întoarcerea mea în patrie.

Regele Carol la «Tinerimea artistică». Din București se anunță:

«Sa Regele, care a vizitat săptămâna aceasta expoziția «Tinerimei Artistice» și-a lăsat excelenta impresie ce l-a lăsat-o după această expoziție bine-voind a cumpăra următoarele tablouri;

«Hristos și Magdalena» (Nr. 197) de C. Aricescu; «Piesaj» (Nr. 9) de C. Aricescu; «Mimicența» (Nr. 63) de Kimon Loghi și două icoane bizantine de Ioanid.

Construirea unui nou remorcher român. În șantierul naval din T. Severin se lucrează cu multă activitate la noul remorcher, care va fi botezat «Traian». Acesta va fi cel mai puternic remorcher de pe Dunăre, având o forță de 1500 cai.

Știe că în canalul de la Porțile de fier, curentul este atât de puternic în cât remorcherele străine nu sunt în stare să treacă singure și că încărcate prin canal, și de aceea sunt înlocuite de un remorcher local care, la rândul său, poate înainta cu destulă siguranță, are un motor sub apă în care se sprijinește la înaintare.

Noul remorcher exclude acest lanț și va merge prin canal în susul apei și cele mai bune șlepiuri.

Ștem informați că lansarea lui se va face la începutul curentului.

— «Astra» la **Borgotiha**. Despărțământul Bistrița al «Astrei» pentru cultura și literatura poporului român invită cu toată onoarea pe această cale pe toți membrii și binevoitorii, cari doresc înaintarea culturală a acestui popor la adunarea cercuală generală, ce se va ține în **Borgotiha a doua zi de Rusasali, la 12 Iunie 1911 st. n., orele 11 a. m.** în localul școlii confesionale, cu următoarea

Ordine de zi: 1. Deschiderea adunării prin președinte. (Constituirea). 2. Raportul comitetului cercual de despre activitatea din anul 1910. 3. Raportul cassariului pe 1910. Preliminarul pe 1911. 4. Exmiterea unei comisii pentru censurarea rapoartelor. 5. Două prelegeri pentru popor. 6. Impărțire de premii. 7. Alegerea delegaților pentru adunarea generală semicentenară a «Astrei» ținândă la Blaj. 8. Închiderea adunării.

Bistrița, 30 Mai 1911. st. n. În numele despărțământului: **Dr. G. Tripon**, președinte. **Ion Corbu**, secretar.

NB. Trenul Bistrița-Borgoprud pleacă dimineața la orele 8 $\frac{1}{2}$.

— **Aviațiunea în România.** Din București ni-se scrie: Duminică seara pe la orele 6 cu aeroplanul ministerului de războiu tânărul aviator **Louis Martine** a făcut un frumos zbor deasupra Capitalei.

Pilotul francez a plecat la Aerodromul din Kitița, în prezența dlui general Boteanu și a zburat deasupra orașului aproape o oră, trecând până înspre Văcărești, de unde s'a întors la locul de unde pornise. Deși la o înălțime constantă de 400 m., zgomotul motorului a atras atenția publicului, care a mai văzut deasupra orașului în aeroplan pe pilotul Molla nu de multă vreme.

Indrăsnețul s'bor el tânărului și abilului pilot l-a atras laudele cunoscătorilor.

— **Dr. Ștefan Tămășdan**, medic-dantist în Arad, s'a întors din călătoria sa de studii în străinătate și și-a reluat practica.

— **Tortura unui asasin.** Hofrichter, locotenentul, asasin al colegilor săi și faimosul operator cu ciancali din iarna anului 1909, după ce a fost condamnat de tribunalul militar, a fost îngropat poate pentru vecie între pereții unei celule din garnizoana Möllensdorf. De atunci își petrece viața în cele mai grozave chinuri, torturat de muștrările conștiinței și singurătatea mormântului său. A încercat în repetite rânduri să se scape de viața care i-a ajuns o sarcină și în Duminică Rusaliilor s'a spânzurat a trei oară de țigina ușii. Străjerul însă a prins de veste și l'a scăpat și de astădată. Medicii spun că chiar de vor reuși paznicii să-l scape de toate încercările de sinucidere e totuși puțină nădejde să rămână în viață, căci trăiește o viață grozav de torturată și e paralizat aproape cu desăvârșire.

— **Un prost serviciu.** În Arad se ridică din negura ce era s'o acoperă pentru totdeauna revista beletristică «Jövö» și în numărul dela începutul lunii acesteia aduce și câteva note asupra mișcării literare românești alături de o reușită traducere a poeziei «Noi vrem pământ» de Coșbuc, pe lângă făgăduiala că va urmări de aproape literatura noastră dând în traducere și bucăți alese din autorii de seamă. Foarte bine și foarte laudabil, decât doar că începutul nu e tocmai ademenitor cel puțin după cele publicate în cronica «România nouă», unde Costa János își plasează fierbințelile publicistice, mistificând literatura cu politica, țara românească cu Ardealul ca pe urmă să ajungă la concluzia că avem o literatură tot atât de mizerabilă ca cerșetorii Chinei sau ai Rusiei.

Firește ca să poți scri un cuvânt de apre-

ciere asupra tinerei dar, ca să fim modești, destul de frumoasei noastre literaturi, trebuie un dram de cunoștință cu temei a mișcării literare mai noi, darul cu care nu e înzestrat Costa, care-ș încearcă glasul dogit și de pe meleagurile celui-lalt țărîm.

Dăm deci un sfat inițiatorilor acestui curent nou, altruist în literatura ungurească să-și aleagă condeie mai cu competență în materie, căci în felul acesta fac un îndoit prost serviciu, și lor și nouă, căror elucubrații a la Costa ne fac aceeași cinste ca și istoria lui Alexici sau Crestomația lui Gaster.

— **Nou zugrav român.** Primit următorul aviz: Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința on. public român aflător în Budapesta, cât și celui din provincie, că cu începutul lunii Aprilie 1911 *mi-am deschis în Budapesta, I., Döbrentei-u. Nr. 9, întreprindere românească de zugrăvire și decorații artistice*, precum zugrăviri de firme, văpsiri de mobile, uși etc., atât pentru locuințe private, cât și pentru biserici sau alte zidiri mai de frunte publice.

Fiind *singur zugrav român* în capitala țării, care mi-am câștigat cele mai de frunte praxe în branșa aceasta, atât pe la școlile de industrie și artă din Ungaria și străinătate, precum și dela cei mai recunoscuți arhitecți, sub a căror mână am lucrat ani îndelungați, rog pe On. public român din capitală și provincie ca să-mi dea tot sprijinul, pentru a putea exista și aduce cinste și onoare neamului nostru. Cu toată stima: **Ioan Vițelar**, zugrav și decorator artistic.

— **Dela Soc. «Petru Maior».** Aducem și pe această cale sincerele noastre mulțamite, Magnificenței Lor doamnei și domnului Eleftera și Teodor Dr. Mihali, cari au binevoit a se înscrie membrii fondatori plătind taxa de câte 100 cor. (200); precum și P. T. dlui Dr. V. Bianu, medic în Buzău, pentru ajutorul de 50 cor. și on. institut de credit și economii «Coroana» în Bistrița pentru ajutorul de 10 cor. Iată ce ne scrie între altele dl Dr. V. Bianu: «Fie ca duiosul d-voastră apel să miște inimile bogaților noștri și să le deslege pungile contribuind la mărșul d-voastră scop!

Alte nații ar face din *Societatea Petru Maior* un fel de *Universitate liberă românească*: Să ne ajute Domnul! Buzău etc...»

Da, stimate domnule Bianu, *aceasta o dorim și noi!* Dar unde lăsăm nepăsarea totală față de Societate a părții celei mai mari dintre studenți și mai ales a celor *bătrâni, cari ar trebui să fie capul tuturor mișcărilor noastre!* Pentru societate: **H. C. Deac**, vicepresident, **Ioan Meșotă**, casar.

— **Birocratismul german.** În caz hazliu despre birocratismul puternicului popor german, servește următorul: Un medic a fost chemat, ca expert la tribunal, unde avea să-și dea părerea în afacerea unor femei de moravuri ușoare. Nevoind să ocupe loc pe banca martorilor, aceeași cu a partidelor, din cauza societății inconvenabile, și-a luat un scaun și s'a așezat la masa avocaților. Văzându-l însă servitorul, care cunoaște dispozițiile legii în ce privește formalitatea dezbaterilor l'a somat să părăsească locul, deoarece acela este al avocaților. Medicul i-a ripostat, că este expert; și l'a rugat să-i arate locul, unde să se așeze. Servitorul s'a oprit puțin, s'a gândit un moment, apoi a luat o masă și un scaun, le-a așezat în colțul sălii de dezbateri, și cu o gravitate de cunoscător al legii a spus:

Atelier optic. Isvor vrednic de încredere și ieftin pentru orice cumpărături

Dobó Albert, Kolozsvár,

— **Giuvaergiu.** — **Mátyás király-tér 15.**

Fosta prăvălie HUSZNIK.

Își recomandă magazinul său bine asortat cu ciosornice de fabricație renumită. Mare asortiment de juvaere din aur, argint, briliante și obiecte din argint veritabil de China, cum și în articole optice.

— Dlui expert i se vine masă separată. Medicul surprins de această disciplină s'a retras la locul arătat și gânditor, aștepta începerea desbaterii.

Trebuie însă să iasă afară. Pe galerie a văzut inscripția „pentru avocați”. Nebătându-și capul a voit să deschidă ușa dar un servitor ce se afla acolo, i-s'a adresat, certându-l că de ce nu se acomodează dispozițiilor ori nu știe ceti. Rușinat de observările servitorului, medicul a urcat treptele la catul întâi dar și aici a văzut o inscripție „pentru procurori”. N'a cutezat să intre și a urcat și catul al doilea, căutând inscripția „pentru experți”.

A fost o alergătură zadarnică, căci o așa inscripție nu se afla. Desesperat medicul deschise în sfârșit o ușă, fără a se mai uita, pentru cine este rezervată.

Dabia intră însă, când iar un servitor, se opri în fața lui și îl luă la refrec, că nu vede că este scris „pentru judecători”? Medicul i-a răspuns, că a fost suprema așteptare și că înzadar a căutat cabinetul „pentru experți” el nu la aflat. Servitorul, cu toate că se vedea, că meditează asupra cazului, nu s'a lăsat, și i-a spus medicului: „E adevărat, la experți nu s'au gândit și nici în procedură nu se face nici o amintire”. Medicul neavând altceva de făcut s'a refugiat dinaintea birocratismului la un restaurant vecin, unde bine înțeles nu s'au mai închis ușile.

Cazul acesta a provocat multă ironie în presa streină la adresa Germaniei, țara birocratismului...

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de Iglană.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
In fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

11 Iunie n.

Sibiu: Convenire socială în sala mare dela «Unicum». Convenirea e organizată de «Reuniunea sodalilor români din Sibiu». Venitul curat se va da pentru ajutorarea Românilor din Broșteni, năpăstuiți de groaznic incendiu.

Inceputul la orele 8 seara.

14 Iunie n.

Beiuș: Festivitate școlară în sala de gimnastică cu ocaziunea aniversării a 20-a dela întemeierea internatului pavelean.

Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Curs pentru pantofari și cizmari. Rugăm pe cărturarii noștri dela sate să binevoiască a aduce la cunoștința pantofarilor și cizmarilor din partea locului, că la școala de specialitate a pantofarilor din Sibiu se ține un curs de 3 săptămâni, care începe la 24 Iulie și se termină la 12 August n. c.

Instrucția, care se dă gratuit, ține dela 7—12 a. m. și dela 2—6 d. a. Obiectele ce se predau sunt: 1. Cunoștințe pregătitoare din geometrie și aritmetică, încât acestea se recer la facerea desemnurilor de model; 2. desemnuri și croitură model; 3. studiu asupra piciorului, asupra materialului de lucru și despre luarea măsurii și 4. purtarea contabilității industriale.

Participanții români de religiunea gr. or. primesc pe lângă materialul de scris, cărțile de lipsă, locuința și patul în mod gratuit, și un ajutor de 20 cor. pus la dispoziție din partea consistorului arhidiecezan din Sibiu. Frecvențații

la sfârșitul cursului se provăp cu atestat de frecventare.

Terminul de înaintarea cererilor e până la 10 Iulie n. c.

Cerere să se adreseze dlui Schuster Martin, director (Sibiu, str. Sag. Nr. 29.)

Sibiu, 27 Maiu n. 1911.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Vic. Tordășianu,
president.

Stefan Duca,
notar.

Aviz Inregistrându-se firma însoțirii economice-comerciale »Plugarul« din Blaj, acest nou institut românesc își va începe activitatea sa în 15 Iulie 1911 st. n. Rugăm deci cu insistență pe toți acei domni cari au primit coale de subscripție să binevoiască a ni-le renapoaia cel mult până în 15 Iunie 1911 si. n. ca să putem ținea în evidență membrii însoțirii noastre și să putem introduce rami de operațiune în proporțiune cu numărul cuotelor subscrise și în conformitate cu necesitățile membrilor înscriși.

Ceice dorec a primi liste de subscriere sau dorec a se înscrie ca membri la însoțirea »Plugarul«, binevoiască a se adresa la subscrise direcțiune.

Din 15 Iulie st. n. încolo însoțirea »Plugarul« va sta în cadrele ramilor de operațiune, ce se vor introduce, la dispoziția On. public. Direcțiunea însoțirii »Plugarul« în Blaj.

: Dr. Dimitrie Popa :

doctor în medicina universală
specialist în morburile interne și
— de femei —

fost medic de clinică univ. și de spital.
Arad, Strada Petőfi 10. (l. gimn.)
Consultează: 11—12 ore a. m. și 3—5 p. m.

BIBLIOGRAFII.

„Noua revistă română”. De sub direcțiunea dlui C. Rădulescu-Motru a apărut cu următorul sumar:

Noutăți: Conflictul dela Sf. Sinod. — Demisiunea Mitropolitului Primat. — † C. I. Stoicescu și † General G. Manu.

Cestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. Ca la noi la nimeni. Comunicarea dlui Duiiu Zamfirescu la Academia: Metafizica cuvintelor și Estetica literară.

Cestiuni sociale: Artur Gorovei. Prin țară. (Insemnări din călătorie).

Critica: N. Em. Teohari. Criticii noștri: Dl G. Ibrăileanu,

Literatură: Const. Paul. «Lied». In robie. Mihail Cruceanu. Clopotul de pension.

Insemnări: O lacrimă pentru Ioan Adam. — Un monument lui Paul Verlaine. — Recepțiunea dlui Iorga la Academie. — Publiciști de contrabandă.

Revista Revistelor: Covorbiri literare. — Revue Bleue. — Le Figaro. — Les Annales.

Memento.

La Librăria Tribunei din Arad, se pot căpăta

propise (corecte)

de examen.

100 bucăți Cor. 1-20 + 20 fil. porto postal.

Tot aici se pot comanda și cărți pentru premii școlare cu rabat cuvenit.

A. Cotruș: Poezii á 1 cor. + 10 fil. porto.

Ion Cocărlă-Leandru: Jalea Satelor (poezii), á 2 cor. + 20 fil. porto.

La Librăria Tribunei se află de vânzare:

Cărți postale reprezentând pe poetul Octavian Goga cu aviatorul Aurel Vlaicu, bucata 16 fil. plus 10 fil. porto. 50 buc. 7 cor. plus 55 fil. recomandat 100 buc. 12 cor. plus 55 fil. porto.

Călușerii ilustrate reprezentând călușerii dela

balul din Arad 1911, buc. 14 fil., 50 buc. Cor. 100 buc. Cor. 10 plus porto postal.

Cereți seria de 12 bucăți a ilustratelor dela balul costumat din Arad 1911, dela Librăria Tribunei, Arad. Bucata costă 24 fil. plus 10 fil. porto. O serie de 12 buc. Cor. 250 plus 20 fil. porto, recomandat 45 fil., 50 bucăți Cor. 9-55 fil. rec. 100 bucăți Cor. 16 plus 65 fil. porto.

Aceste ilustrate se vind în folosul Reuniunii Femeilor Române din Arad.

La „Librăria Tribunei” se află de vânzare:

N. Iorga: Mihai Viteazul (Schită de poem dramatic). Teatru á 1 cor. + 5 fil. porto.

E. Suci: Nunta Tiganului. Comedie originală tr'un act, scrisă în versuri á 60 fil. + 5 fil. porto.

E. Suci: Au plecat la târg de vite. Dialog á fil. + 5 fil. porto.

E. Suci: Tiganul cătană. Comedie originală tr'un act á 30 fil. + 5 fil. porto.

La „Librăria Tribunei” se află de vânzare: Biblioteca „Lumina” á 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 1. Em. Gârleanu: Trei Vedenii.

Nr. 2. H. de Balzac: Călăul.

Nr. 3. I. Agârbiceanu: Prăpastia.

Nr. 4. Paul Heyse: Prisonierii.

Nr. 5. N. Beldiceanu: Un singuratic.

Nr. 6. Alfred de Musset: Mimi Pinson.

Nr. 7. Carmen Sylva: Prințul Codrului.

Nr. 8—9. Er. Renan: Viața lui Isus.

Nr. 10. Victor Eftimiu: Fără suflet.

Nr. 11. Benjamin Constant: Adolf.

Nr. 12. C. Micszath: Cavalerii.

Nr. 13. D. Anghel: Povestea celor năcăjiți.

La Librăria „Tribunei” se află de vânzare: Bibl. Minervei á 30 fil. + 5 fil. porto:

Nr. 100. Dr. Th. Mirosenescu: Cura de bit și de îngrășat.

Nr. 101. C. Flamarion: Urania. Volumul Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

Nr. 102. C. Flamarion. Urania. Vol. II. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

Poșta Administrației.

Ignatie Vișoiu, Chelmac. Dorința vișoiu plinit.

Vasile Ocnariu, Makovistye. Abonament achitat până la 1 Septembrie 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și

BEISZ
MIKSA
fabrică
MOBILE

in

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

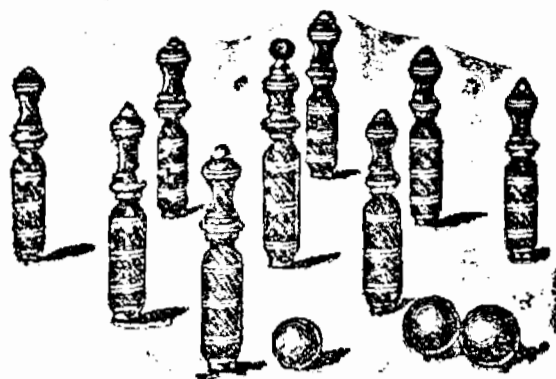
(Lângă Apolo).

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femeiești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

POLACSEK HENRIK, strungar artistic
Budapesta VII., Nagymezőutca 31.

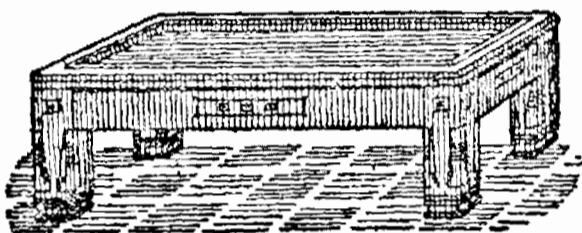

Recomandă fabricatele sale pregătite din lemn de prima calitate, ca bile pentru popici Lingnum-Sanctum, apoi articole pentru aranjamentul cafenelelor, precum, bile, dacuri pentru biliard, șahuri, domino, rame p. ziare, în prețuri foarte moderate. Totodată iau în interpretare toffelul de reparații în bransa mea, în preț mic. Comandele din provincie se execută prompt și solid.

— Premiat la expoziție cu medale de aur. —

H. PÁLLÁN succesor
Styászni József

prima fabrică ardeleană de biliardo și timpiarle în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de biliardo și în provincie. — Ține mare asortiment de biliardo noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

Econoamă.

O femeie română văduvă fără familie (inteligentă) dar lipsită de mijloace, în etate de 45—48 ani *afără îndată aplicare* ca econoamă la un preot văduv fără familie.

A se adresa la administrația »Tribunei«, sub numele »Simplex«.

AVIS!

»Patria« *cassă de economii societate acții în Blaj* are lipsă de
2 practicanți.

Salarul anual e 1200 Coroane. Reflectanții să-și trimită documentele de calificare până în 20 Iulie 1911. Se recere și cunoștința limbilor germană și maghiară.

Lemnăria și fabrica de mobile din Ungaria de sud.

(Délmagyarországi fűmegmunkáló és bútorgyár).

Timișoara

Fabrica: Elisabetin, Hattyu-u. 23.

Depozitul: Josefín, Kossuth-u. 17.

Avem în depozit: mobile p. dormitor, sufragerie, salon și locuințe garçon, lucrute în atelierul nostru, apoi garnituri de piele precum și mobile de aramă, executate după cele mai moderne și nouă cerinți. —

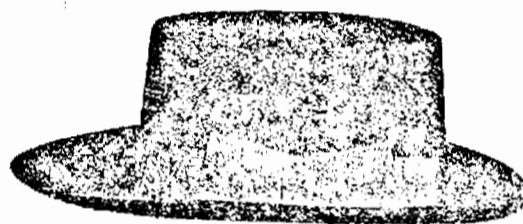
Comandele se efectuează grabnic și conștiințios, pelângă garanță demnă de toată încrederea. Prețuri convenabile.

Urmașul lui Gustav Novák pălărier

și magazin de modă bărbătească

Timișoara-Josefin

Strada Ludovic Kossuth No 17.

Cel mai mare magazin de
pălării moderne
pentru domni și copii, precum și în articole de modă bărbătească și chpie pentru uniforme cu prețurile cele mai moderate și serviciu prompt.

In atenția cumpărătorilor de mobile

le recomand magazinul meu din Arad, strada Fejsze No 6 unde țin în depozit: aranjamentele cele mai moderne, pentru dormitoare, sufragerii și saloane cu prețuri moderate.

Primesc comande în atelier conform cerințelor preliminare și mustrelor ce le servesc publicului. — Condițiile cele mai favorabile.

Cu stimă:

Csatlós András,
măsar și dulgher.

Cele mai frumoase

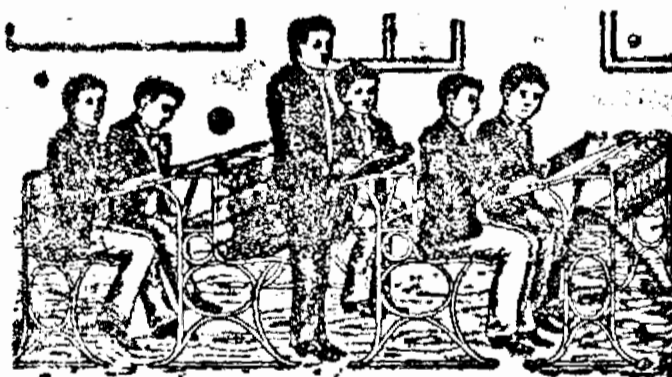
ILUSTRATE

ca portul național, țărani, ciobani și țărance din Ardeal și România; apoi peisaguri, pasteluri, nuduri, portrete ș. a

se pot căpăta la:

Librăria Tribunei

— din Arad. —

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se realizează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașini

Haas Károly

primul armurar și optician
Szabadka, Egres-u. (Kassai)

Mare asortiment de
arme și biciclete

de cea mai bună fabricație precum și părțile constitutive ale acestora. Se primesc pelângă garanție și prețuri moderate felul de reparaturi de arme de orice soi, mașini de cusut, cete gramofonice, mașini de scris, precum și prefacere și orice lucrări din acest ram. Serviciu punctual și conștiințios.

Apaducte.

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.** cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școli. — Specialist în sonda. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rânduială a caselor și pentru repararea bazinei closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

grijiivă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de a se înscrie de membru la

sociația **Esechiană** de ajutorare Reciprocă”.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori-care persoană dela de 16—80 ani pe lângă o tacsă lunară de 1 cor. și tacsă de cadă moarte, deja după un an de membru i-se solvește moștenitul un ajutor de 2000 cor. iar devenind membrul după cel puțani de membru prin oare-care nenorocire neputincios de muncă solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata cor. însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea sa o primească moștenitorii, i-se solvește membrului o rentă lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea de 60—80 ani n'au drept de vot. Se pot semna 1—2 cuate (2000—4000 cor.) **Atestat medical** este necesar.

Pe lângă solviri lunare moderate și tace de măritșuri, poate fie-care membru să asigure fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot semna cuate (2000—4000 cor.) Dacă o fată după 3 ani de membru rămâne orfană, înceată solvirea tacselor, **la măritș, fata totuși primește o asigurată, iar până atunci — însă cel mult până la etatea de 20 — primește o rentă lunară de 20 cor.** Tot aceasta rentă primește până când trăiește, dacă după oare care vreme rămâne nemăritată. Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuate semnate de 10,000.000 cor. și peste 200.000 cor. fond de garanță. Prospece și blanchete trimitem gratuit. **Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunele.**

Spre deosebită orientare: Sistemul nostru fiind prea puțin cunoscut și prin alții, folosind și chiar firma care seamănă cu firma noastră. Deci rugăm ca pe epistolele adresate nouă a se scrie cuvântul **Esechiană** cu litere groase și al subtrage.

„Asociația Esechiană de Ajutorare”.

Direcțiunea pentru Ungaria:

Comisara (Temesvár-Belváros, Hunyad-utca 4., I. emelet.)

Atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru repararea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Erstenbrein Tamás és Társa

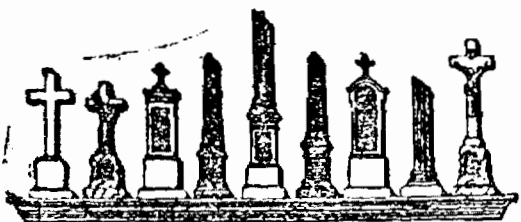
sculptori și măestrii petrari.

Biroul central și magazinul: Cluji—Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:
Cluj—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:
Cluj și Nagyvárad.

H. Schmidt

fabrică de ploiere

Nagyszeben—Hermannstadt, Reispärgasse No 7.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai bune și mai moderne

ploiere-entoutcas

(ploiere și ploale)

Ploiere

de calitate excelentă

pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Friderich Schintzel

— fabrică de mezeluri, —
— salăm și cârnățarie —

în Nagyszeben—Hermannstadt
— Jungenwald-strasse No 3. —

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salamă, pariser, cârneței de hrean și frankfurt, caș de ficat, sarfaldă, etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc.

Liste de prețuri gratuit. Vanzătorii primesc rabat. Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul.

● **STEIN MIKLÓS** ●

— fabrică de tăiat pile —
Oradea mare — Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comerțanților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. Primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

Vînzare de pămînt!

Pe pusta KUTASI

442 holde mici de pămînt arător

al doamnei V. KISS

sunt de vînzare

în bucăți mai mici sau mari.

Pe acest pămînt arător de clasa I-ă sunt deja votate împrumuturi de 900 Coroane după 40 holde mici.

Informațiuni mai de aproape dă singur numai:

Herzog Sándor

Arad, Str. Weitzer János 15.

Numai e lipsă

ca să tunzi părul ciasuri întregi cu ajutorul foarfecilor și al piaptănelui. *Fiecare econom* poate comanda pe o carte postală pe seama familiei

Mașina de tăiat părul Solingen

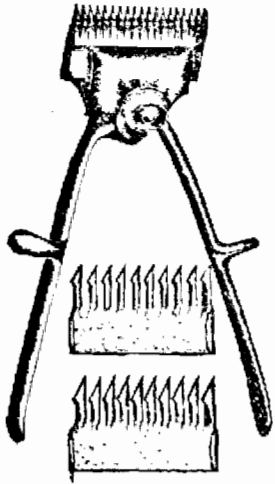
pregătită din cel mai bun oțel.

Foarfecile mașinilor noastre nichelate sunt ascuțite și ciselate cu mare îngrijire și astfel să și expediază, alăturându-se la o mașină și un piaptăn de tăiat de 5 și 10^m, un feder în rezervă, și olei de uns.

Expedierea se face și cu ramburs, ori trimițându-se banii înainte.

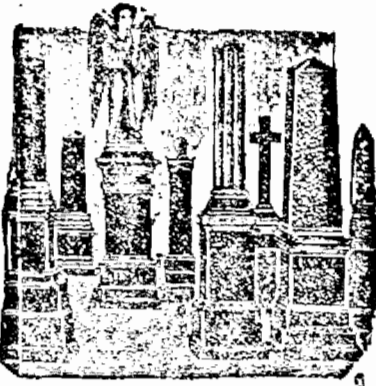
Prețul unei bucăți 6 cor., două bucăți se trimit franco (poșta plătită).

Frații LENGYEL Testvérek
magazin de expediție
KAPOSVÁR. (Somogy m).

Nagy József, sculptor.

Fabrică cu instalații electrice de ori-ce mobile din marmor, grănit, sienit și marmor de labrador în Brașov—Brassó.

Primește spre efectuare orice lucrări de sculptură, precum și pietrii sepulcrale, monumente, mauzolee din orice fel de piatră. Comandele se execută grabnic și conștiințios.

EDUARD LEXEN

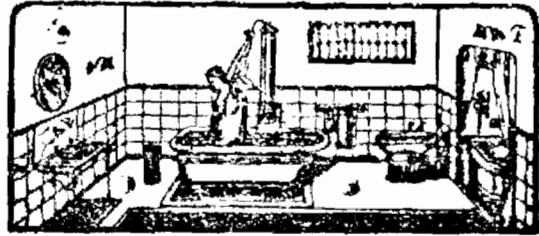
tinichigiu și antepriază de instalațiuni

BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

TELEFON No 884.

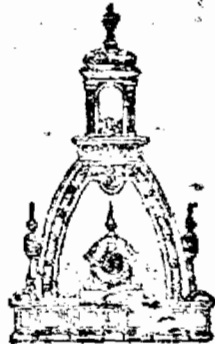
Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru ghiată, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de toffelul dela 3 coroane în sus.

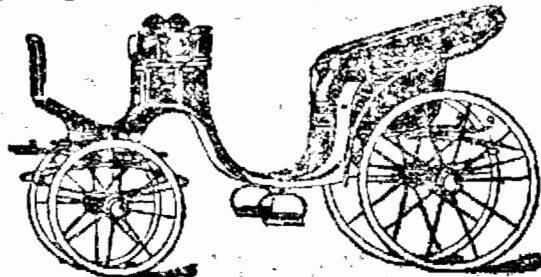
Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

Urmașul lui Francisc Mirko ADOLF LOGOFET

Timișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.

Primește spre efectuare toffelul de lucrări de fabricări de căruțe pelângă serviciu culant și execuție promptă.

Mai departe execută tot-felul de lucrări de șelar, lustritor, faur și rotar etc pelângă prețurile cele mai ieftine.

Atelierul de fotografiat MUSCHALEK

Brașov, Strada Porței No 27 (lângă Fleischer).

Atelier pentru fotografii artistice, tablouri, grupuri, de copii, moment și genre, fotografii sportive și arhitectice.

Executare de prima calitate la înmărirea de acvarel, pastel, și platinotipie până la mărirea naturală.

Fotografări afară de atelier și pe orice timp. Comandele se efectuează repede și prompt.

Adolf Hemper fabricant de orloage de turn în

Nagyszeben, Heltauergasse 2.

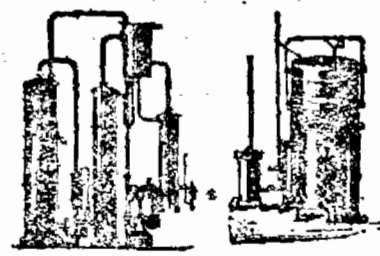

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani orloage de turn, școli, castele și cazarme, primește deasemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în persoană, prospect fac gratuit și trimit franco ori cui îl cere.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászseben Ulița Petersdorfer No

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare spirit, cognac, licqner, țuică și instrumente de a condice acestea. Mare magazină. Toffelul de instrumente și lucrări necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru botez, birturi, instituțiuni etc.

Vase de fierț cafea, de spălat și curățit.

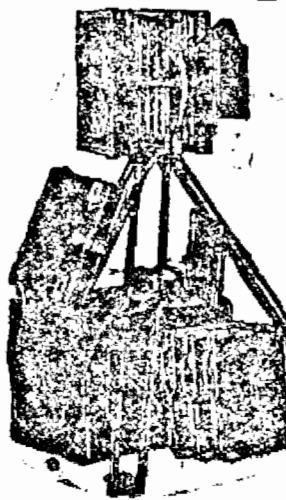
Mai departe primește montarea și repararea fantanelor artificiale lângă prețuri moderate.

Comandele se execută material de prima calitate.

IULIUS TEUTSCH

Droguerie „La soare” în

Brașov, Strada Claustrului

Mare alegere în ceaiuri cele mai bune rumuri, prăguituri, ceai, cognac, cafea naturală și precum și esențe franțuzești și Parfumerie, articole de toaletă, desinfectorii, calii chimice, și

Mare depozit în aparate de fotografiat și articole necesare.

Cărți ilustrate cu vederi, și